

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434. Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Szirmai Vidor ügyvéd.	Főszerkesztő: Dr. Reich Aladár orsz. képvis.	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Valentin Emil	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.

Kibontakozás!

A politikai láthatár tisztulni kezd. Nem tudjuk vajjon a nemzeti követeléseinkből ez idő szerint mennyi megy teljesedésbe. Nem mondhatjuk meg előre, hogy ki lesz az új miniszterelnök, kivel fogják a további feladatok megoldását megkísérelni. Többet vagy kevesebbet teljesítenek-e rögtön nemzeti követeléseinkből; — miután azokat egyszerre úgy sem lehet átmenet nélkül életbeléptetni, — nem azon van a fősúly. A fődolog az, hogy az udvar, hogy Magyarország bármilyen pártállású, számottevő politicusai belátták, hogy a függetlenségi párt kívánságai elől el nem zárkoznak.

Nem az obstructióban volt a függetlenségi párt ereje, hisz az obstructió csak kivételes eszköz, melynek csak rendkívüli esetben van létjoga, hanem abban volt a függetlenségi párt ereje, hogy mögötte állt az egész nemzet; Magyarország népének kívánságát képviselte a függetlenségi párt.

Nálunk a nemzeti kérdések össze vannak forrva a gazdasági kérdésekkel;

nekünk pedig az a törekvésünk, hogy nemzeti szempontból és gazdasági szempontból is teljesen függetlenek legyünk Ausztriától, hogy az uralkodó közösségén kívül más kapocs bennünket Ausztriával össze ne fűzzön.

A függetlenségi párt mostani kívánságai csak rést ütnek az eddigi merev fel fogáson; de ez még nem teljes eredmény. Nyomról nyomra fogunk haladni a nagy, gazdag, hatalmas igazi magyar független Magyarország ideálja felé.

Hiába volt a kishitűek aggodalma. Nagy dolgokat, nagy eredményeket, csak nagy küzdelemmel, nagy kitartással és bátorsággal lehet elérni.

A mit évszázados fegyveres harcok, passiv resistenciák nem tudtak elérni; azt ma és ez az idők jele, egy parlamenti harccal, az érvek meggyőző erejével és súlyával tudták elérni.

Mi oka ennek? Az egyik oka az, hogy a magyar nemzet nem széthúzó és a magyarokra nehezedett súlyos átok alól, mintha felszabadulnánk; az, hogy a nemzeti kérdések tekintetében az egész ország álláspontja egyező volt. A másik

indoka pedig pártunk kitartó, félelmet nem ismerő önfeláldozó küzdelme.

Nemzeties irányban való haladás, tiszta közélet, gazdasági fejlődés; ezek azok a jelszavak, a melyek alatt még talán egy évszázadra vagy még továbbra szóló küzdelem megindul.

Ne áltassuk magunkat azért. Még csak a kezdet kezdetén vagyunk, még a felkelő napnak csak egyes sugarai törtek át hozzánk; a nap teljes ragyogásáig, fényéig még messze az út, sok a dolog, sok a kitartás.

Nekünk mindegy bárkivel is próbáljuk megvalósítani nemzeti kívánalmainkat, csak valósítsák meg; arra azonban, hogy időnként mennyit kívánunk megvalósítani, féltékenyen fogunk őrködni, valamint azon is őrködünk, hogy ármany, bujkálódás, egyéni érdekek az előre haladást meg ne gátolják.

E nagy eredmények kivívása alkalmából üdvözlünk benneteket, Baja város polgárai is. A nemzeti irány fejlesztését, a közélet megtisztítását és az ország gazdasági fejlődését ti is előmozdítottátok.

TÁRCA.

Az „osztalék.”

Irtó: Mars.

— (Folytatás és vége.)

Pár pillanat múlva zárt ajtó mögött pazarul folyt a nemes ital mámorító, tüzes folyadék a szerelmes pár zavartalanul aknázták ki a regényes pásztoróra tiltott gyönyöreit.

A diszes fülke háttérében a tulajdonos gyöngéd figyelme folytán titkos kárpitajtó volt, — mely veszély idején nem csekély szolgálattal tett a tilosban járó orvvadászoknak.

De mit törődtek ők ezzel, észre se vették, hiszen a harmadik személy, ki e dologban — némileg — érintve volt — a férj, — gyanutlanul és nyugodtan jár hegyen völgyön túl, — s talán ép e pillanatban szintén ily kalandnak lelkiismeretlen hőse.

Mert hiszen a férfiak ilyenek! Nem lehet bennök bizni!

Igy adá jelenlegi lépésének lélektani okát udvarlója előtt a szerelmes hölgyike is.

S mégis, ép e titkos ajtó volt a szeretkező párnak végzete.

Kévs idő múlva gyors léptek nesze halatszik a kárpit ajtó mögött, az ajtót valaki

fölszakítja s dult arccal, vésztiósló tekintettel egy sovány, pergamentarcu férfiú ront be rajt!

— Ha! Megvagtok nyomorultak! — kiált dühtől elfojtott hangon.

— Szent Isten, — a férjem! — sikolyt rémülten a nő s félájultan a pamlagra roskad,

— Minő botrány, minő rettenetes felfedezés! — folytatja a megcsalt férj. — Te kigyó!

— Elutazásom csak ürügy volt, — nyomokban voltam mindenütt, mert a gyanu már régen marja szivemet!

Ezután a pocakos ur felé fordulva: — Ön az a hitvány becsületrabló, — ki tönkre tette boldogságomat! Ezért leszámolunk! Leszámolunk!

Ezt a szennyet csak vérrel moshatjuk le! S most fellármázom az egész kávéházat, az egész várost, az egész világot, hadd lássa mindenki gyalázatát! És te nyomorult aszszony, meghalsz! Meghalsz! Ezért életeddel lakolsz!

— Oh uram, mentsen meg e dühöngő ember bosszúja elől — könyörgött a lassan magához térő nő. — Irtódom a férjemtől, nem térek többé vissza hozzá! Öné vagyok, öné leszek, követem bárhová, csak szabaditson ki e vérengző tigris karmai közül!

A vastag aranyóralánc pocakos tulajdonosa úgy érezhette magát, mint Ikarus, midőn

viaszszárnyai olvadozni kezdettek, látván maga előtt a mindent elnyelő mélységes örvényt.

Miért is kellett oly közel szállnia a naphoz!

De végre is, itt valamit tennie kellett, hogy kiszabaduljon a hinárból. — Uram: — kezdé meghunyászkodva, könyörgő hangon — nem tudtam, hogy e nőnek férje van, én ártatlan vagyok!

A nemes gavallér e mentő gondolata nem tévesztett célt s a megvadult férj újból hűlen felesége ellen fordult.

— Hah szörnyeteg! — lihegő, — tehát így vagyunk!

— Igenis így! — felelt erélyét visszanyerve önértetes és hősi elszántsággal a feleség.

— Azt mondhatom, hogy szabad vagyok, nos az is akarok lenni, nem vagyok az ön neje többé! Csak egy férfi van, kit szeretek s kit követek a világ végéig s ez ő!

Ezzel gyöngéden pocakos gavallérjának nyakába borult.

— Szent Isten — hörgött halálba rémülten a rajtavesztett udvarló — hiszen nekem feleségem s gyermekeim vannak, az égre kérem mondjon le rólam, mondjon le!

— Oh, hogy ezt meg kellett érnem! — fa-

A milyenek kicsinyben a viszonyok nálunk, olyanok nagyban az egész országban. Ti bátran, önzéstelenül sokszor anyagi károtokra hozzájárultatok nemcsak szavazatokkal, hanem számos egyéb cselekedeteitekkel Baja város közéletének megtisztításához, gazdasági fejlődéséhez; hozzájárultatok Magyarország függetlenségének kivívásához, Magyarország felvirágzásához az által, hogy a függetlenségi képviselőt küldtek Magyarország képviselőházába

Büszkéek vagyunk rátok Baja város polgárai. Ne lankadjatok a küzdelemben; mi sem tépelődünk, nem lankadunk, hanem a nagy célt tartjuk szem előtt: hazánk, városunk felvirágzását, a lakosság boldogulását és ezt szemünk előtt tartva csak az lehet jelszavunk, hogy: „Előre!”

—n.

Városunk borfogyasztási ügye.

Nem régiben Czérnay Imre ipart. elnök és néhány helybeli szőlőtermelő polgár kezdeményezése folytán mozgalom indult meg szőlősgazdáink nagymennyiségű borainak szabad kimérése s illetve a magas borfogyasztási italadó-tételnek alacsonyabb fokra való leszállítása érdekében.

Mondanunk sem kell, hogy a mozgalom általában csakhamar rokonszenves érdeklődésre és lelkes követőkre talált. S midőn a m. hó 12-én megtartott nagygyűlés lelkesedéssel fogadta a Czérnay Imre által ez ügyben kifejtett álláspontját, — a miről annak idején lapunk útján beszámoltunk, — indítványához képest határozatilag kimondatott: hogy ezen üdvös cél érdekében memorandum szerkesztendő és nyújtandó be városunk

törvhatósági bizottságához, az iránt, hogy hívja föl a szomszédos megyék törvényhatóságait az említett indítvány mellett leendő állásfoglalására és támogatására, hogy így az ügynek a felsőbb fórumnál is érvény szereztessek. Egyben kérelmezendő volna, hogy a borfogyasztási italadó-tételek alacsonyabb fokra való leszállítása, avagy esetleg ezen adónak holdanként vagyis a szőlő terület nagyságához képest leendő kivetés iránt tételnék meg a szükséges intézkedés.

Mielőtt azonban a relevans ügy ilyen állapotában a trvhatóság elé került volna, a mozgalom derék és fáradhatlan vezetője Czérnay Imre célirányosabbnak vélte, ha e nagy fontossággal bíró ügy érdekében előbb a szabadkai viszonyokkal is megismerkedünk, — a hol össze hasonlíthatlanul mérsékeltebbek a fogyasztási-adótételek a mieinkénél, — és csak ezek alapos tájékoztatása után lehetne szó az ügynek a trvhatóság elé leendő viteléről.

E szándékot csakhamar tett is követte, a mennyiben Czérnay Imre a legutóbbi napokban missioszerűen Szabadkán járt s az ottani faktorokkal érintkezésbe lépve s a fáradságos uton szerzett tapasztalatait e hó 12-én este 8 órakor az ipartestület helyiségében egybehívott s nagy számmal egybegyűltek előtt — folyton érdeklődést keltve — jelentette be utjának eredményét. Előadván, hogy a miként — úgymond — nálunk úgy Szabadkán is a város mint erkölcsi testület a tulajdonképpeni bérlő s a fogyasztási adódij-tételek szedése szintén keze-lőre van bízva.

És bárha az ügy kellőképpen még ott sincs rendezve — a trvhatóság már is javában hozzáfogott a változtatás óriási munkájának célszerűsítése és annak eredményhez juttatásához: — mégis a jelen viszonylatokban ott sokkal kedvezőbb a megoldás bérlő, illetve kezelő és fogyasztó között mint nálunk; mert ott

nem csak termelő és korcsmáros között van a kiegyezés, hanem a legszegényebb néposztálynak is legnagyobb része ki van a kezelőséggel egyezve s így módjában áll a szegény embernek is 5—6 korona italadó fizetés után egész éven át olcsón bort ihatni, míg nálunk hektónként 14 korona a kivetett adótétel. Azon termelő pedig, a ki évente 8—10 hektó bort fogyaszt: italadó díjtétele csak mintegy 15—20 koronában van megállapítva. A korcsmárosok és vendéglősök legnagyobb része pedig szintén egy átlagot fizetnek, így ezen csoportnál az adó is a mi viszonyainkhoz mérten — felére redukálódik. Ily körülmények között tehát Szabadka város közönsége nem hogy jóval olcsóbban fogyaszthatja borát és mód van nyújtva, a szegényebb osztálynak is a bor élvezetéhez, hanem a kiegyezés által a revidiálók zaklatása és méltatlankodásai alul is nagyban meg van kímélve a közönség.

Nálunk is tehát — úgymond — első-sorban az volna az eljárás, hogy ajánlat gyűjtetnék, vajjon kiki mennyi összeget birna és volna hajlandó a korlátlan fogyasztásra áldozni; a korcsmárosokkal és vendéglősökkel megállapodásra jutni és csak ezen tények után volna megállapítható, hogy a termelő is tulajdonképpen milyen arányban és mennyi összeget tartoznék fogyasztás címén fizetni.

Ehhez mindenesetre először is erős elhatározás és idő kell, másodsorban és főleg Schwarcz József kezelővel való behatóbb érintkezés, hogy így az ő szakvéleményének meghallgatásával talán könnyebb megoldáshoz juthatnánk. Mert hiszen ő is befogja látni, dacára annak, hogy magas díjtétel szedésére van jogositva: az eredmény alapján véve lanya vagy nem is kielégítő. Mert a sok baj mellett a legfőbb az — ami általában ismeretes, hogy a kivülről való csempészet oly nagy mérvben üzetik, hogy nem nagyitunk, midőn azt jelentjük ki, hogy az itteni átlagos termelés felénél több csempész-bor lesz városunkban elfogyasztva. Már pedig ez sem a bérlőségre, sem az itteni termelőkre egyáltalán nem lehet előnyös.

Micsoda haszon vár a termelőre, ha sok bora terem is, de nem képes azt kellő időben értékesíteni. Ez gazdasági szempontból véve — áldatlan állapot.

Tehát itt az idő, hogy ezen bajok is végre a rendes megoldás stadiumába lépjenek! És mi bizunk Schwarcz József kezelőben, mert közismeretű az ő kitűnő egyénisége, az ő puritán jelleme s ha van mód, a melylyel az ügy kedvező megoldást nyerhetne, az mindenesetre az ő közreműködésével oldatnék meg.

Ami pedig a dolognak azon főrésztét illeti, hogy ezen nagy ügy egy célszerű átalakuláson menjen keresztül, kétségtelenül szükségünk van a hatóság, illetve ennek első tisztviselője, dr. Hegedűs Aladár polgármester úr jóakarátú hozzájárulására, az ügy iránt való jóhiszemű érdeklődésére, aki egyéb iránt sohasem vonta ki magát azon mozgalomból, a mely a város és ennek közönsége jól felfogott érdekeit célozta. Indítványozom, hogy ezen értekezlet kebeléből egy bizottság küldessék ki, s az rövid időn belül jelenjen meg a polgármesternél, hol is előadván az ügyet, erre nézve véleményét és támogatását kikérje

kadt ki összetörve a megalázott nő s zokogva a pamlogra zuhant.

— Térjen magához, térjen magához — vigasztalá hűtlen lovagja, — férjével majd meg-egyezőnk s minden rendben lesz, hiszen valamennyiünk érdekében most az a fődolog, hogy egy ilyen világraszóló botránynak elejét vegyük!

Ezzel zsebében motoszkált s egy ropogós papirdarabot szedve elő, kérdő tekintettel megmutatta megcsalt ellenfelének.

A nemeslelkű férj lemondó sohaj kíséretében nyult a papir után s elhaló hangon csak ennyit mondott: Ha meg kell lenni, hát — legyen! s a papirt zsebreavágta.

Az aranyóralánc boldog tulajdonosa pedig örömeiben alig találta meg a kárpit ajtó kilincsét s még egy hálás pillantást vetve vissza — mámorittasan elszelelt.

Pár pillanat mulva a titkos kárpit ajtón megint kopogás hallatszott.

— Jöhetsz! hangzott belülről s a rosszul festett bajszu, varjulábas uri ember sátáni mosolylyal lépett be.

Hangos hahotával fogadták a benlevők, kik épen a maradék pezsgő elfogyasztásán fáradoztak.

— Nos, hogy állunk?

— Így ni! — felelt hűséges barátja, a pergamencu férj s a ropogós szárazast a levegőben diadalmasan lobogtatta.

— Szerencsés keze volt, szólt a belépett-hez az asszonyka, — ilyen gimpli nem mindennap akad!

Öt perccel felemeljük derék barátunk osztalékát — járult hozzá a boldog férj s ezzel lassan összecihelődve — távoztak.

Midőn hazaérve a házastársak a jóbaráttól elváltak, — még gyöngéden kiáltották utána: a mielőbbi vizontlátásra!

Honnan hoztad . . .

Honnan hoztad lelked fehérségét?

Tán a sarkok szüzi mezőjéről?

Ifjuságod érintetlen, tiszta

Világa e fehérséggel ér föl.

Azt hiszem a Montblank ormairól

Szálltál alá egy esodás reggelen,

És benned az ember-faj elvesztett

Ifjusága, most újra megjelen.

Ó mily szép vagy! Vakitva tündökölsz!

S reám szórod minden szépségedet:

Kinek sorsa volt eddig oly sötét,

Hogy lesz ez tán már a legfényesebb?

Egész világ üdvét elviselni

Hogy tudom én nem szokott lelkemen?

Ó vigyázva érints szárnyaiddal:

Ébredésem, hogy halál ne legyen!

Barta Lajos.

Az értekezlet Czérnay Imre indítványát rokonszenvesen fogadta s a küldöttségbe: Czérnay Imre, Drescher Gyula, Alföldy Béla, Gergey Benő, Terszkity György és Borkity Antal kérték föl. Ezzel az értekezlet véget ért.

*

Midőn ezen értekezlet működéséről beszámolunk, azon óhajunknak adunk imitt kifejezést: vajha mindenki mint munkatárs lépne ez üdvös ügy szolgálatába, miszerint a dolgunk sikeres megoldásával elérve volna azon áldásos állapot, hogy a legszegényebb ember is olcsón élvezhetné a bort s ne lenne utalva a lelket ölő mérges kotyvalék pálinka ivásra, a mi az amugy is kicsigázott gyöngye szervezetét idő előtt megöli.

Budapesti.

Hirdetési oszlopot kérünk.

A napokban a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség:

Tisztelettel felkérem az alábbi sorok szives közlésére:

Belvárosi háztulajdonos vagyok és dacára ennek, világos nappal, összetett kezekkel kénytelen vagyok elnézni, hogy és mint törnek bűnös kezek ingatlan vagyonom rongálására. Naponta két-három falragasz alkalmatlankodik, melyek sokszor az időjárás folytán cafrangokban éktelenkednek házamon és nem egyszer ennek vakolata hullik a sokszoros ragasztástól és enyvezéstől elázva. Hiába teszek ki házamra tiltakozó táblákat, védtelen maradok a saját tulajdonomon, az akaratom ellenére intézett merénylettel szemben. Utóvégre is túrni nem köteles senki sem, hogy a háza falát eléktelenítsék. Senki emberfiának erre joga nem lehet és mégis nap-nap után ki vagyunk téve ilyen önkényűsködésnek.

Kérem hát igen tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék módot nyújtani, hogy ez a kérdés, mely valósággal Ázsiába illő, minálunk valamiképp megoldást nyerjen.

Hazafias tisztelettel

egy háztulajdonos.

Készséggel helyt adtunk a fenti közérdekű soroknak és mi részünkről a megoldást nagyon egyszerűnek és úgy a háztulajdonosok mint a hirdető közönség érdekét is kielégíthetőnek tartjuk a következőkben:

Állíttassanak föl hirdető oszlopok a város legélénkebb pontjain; — szám szerint elegendő volna tíz. Minden hirdető az összes oszlopokon a hirdetés helyeiért csekély összeget pl. 20 fill.-t fizetne, ami nem sok, ha ellenértékül vesszük, hogy a hirdető így biztosítva lehet, hogy hirdetése kellő helyen épségben marad. Egyben minden nyomdatulajdonos büntetés terhével köteleztetnék, hogy minden kiragasztásra szánt nyomtatványa után a megállapítandó csekély díjat felszámítsa és időközönként a városi közpénztárba beszovaltassa.

De volna ennek a kérdésnek egy másik megoldása is. És pedig, hogy a hatóság ezeket a hirdető-oszlopokat árlejtés útján *bérbe adná ki* a legtöbbet ígérőnek. Hazánk legtöbb nagy városában jelentékeny összeg folyik be esztendőnként ily címen a város pénztárába. A hirdetési oszlopok ugyan nem csekély pénzbe kerülnek, de véleményünk szerint egy-két esztendő alatt a beszerzési költség megtérülne. Ha azonban e ténynyel szemben is az az aggály

merül fel, hogy ez az üzlet „nem fizeti ki magát”, — csináltasson a város mondjuk 1½—2 négyszögméter, kerettel ellátott *hirdetési táblákat*. Ilyenek aligha kerülne többre darabonként 10—12 koronánál s ha nem is oly csinosak, mint a hirdetési oszlopok, de a célnak tökéletesen megfelelnek. Hirdetési táblákból persze készülhetne tíz helyett harminc—negyven, mely esetben a külvárosok is juthatnának néhányhoz.

Igy mindenképp négy érdek nyerne kielégítést. Először egyes háztulajdonosoké, akik ennél fogva megmenekülnek e fajta merényletektől, másodsorban a hirdetőké, akik biztos és *arra szánt helyeken* helyeznék el hirdetéseiket, harmadszor a város anyagi helyzete, mert idővel ez okvetlen haszonhajtó vállalata lenne a városnak és végül a város szépiészeti szempontjából is kívánatos volna.

Iparosok temetkező egyesülete.

Lapunk zárta előtt vettük az alábbi figyelemre méltó sorokat:

Szomorúan kell tapasztalnunk, hogy dacára annak, hogy a bajai iparosok mind szakértő, szorgalmas és józan munkások, mégis mi tudjuk legjobban, hogy a rendes és tisztességes megélhetést mily nehezen bírjuk kiküzdeni. A mi nem is csodálni való. Ha tekintetbe vesszük a vállalkozó és építkező iparosoknak a munka elvállalásánál divó versenyt s így a legtöbb esetben kereset helyett ráfizetés a vállalat vége. A vásároló iparost pedig a vásárolással járó fuvardíj és idő mulasztás, fosztja meg a keresettől s a rendes munkásságtól elvonja és hány esetben hiusítja meg jó reményét a rossz időjárás. A kik pedig sem nem építkező sem vásároló iparosok, azok száma ma már a szabad ipar következtében oly magas, hogy egymástól megélni is alig képesek; sőt ez még a többiekénél is így áll. És ha az iparos a rendes körülmények között is alig képes családjának a legszükségesebbet beszerezni és azt fentartani, mi történik azon esetben, ha a család fentartója a küzdelmet nem bírva elhal? És pedig mint legtöbb esetben vagyontalanul hagyva hátra családját a kétségbeesésnek és a bizonytalan jövőnek. Mert ha esetleg volt is néhány megtakarított koronája, azt felemésztette a hosszas betegség, mi történik akkor? elég nagy baj ez.

Ezen a téren okvetlen kell tenni valamit. Mert ugyan azt mondja egy közmondás, »ugy dolgozzál, mintha örökké élnél, s úgy imádkozzál, hogy minden percben meghalhass.« Tehát készen kell lennünk mindenre, még a legrosszabbra is. Azért felhívom iparos társaimat, szövetkezzünk, sorakozzunk és tegyünk, hogy némileg megmentsük családunkat a nyomortól és kétségbeeséstől. Létesítsünk, mint más városokban és községekben van, temetkezési egyesületet, a mely által csekély befizetések mellett, habár rövid időre, de megmentjük hátramaradottainkat a nyomortól, hogy fájdalmuk legalább némileg ezáltal enyhítve legyen, hogy ne szoruljanak könyörödományra addig még bajukon nyugodt munkálkodással átsegíthetik magokat.

Egy iparos.

Erre az igazán megszívlelendő dologra alkalomadtán visszatérünk.

HIREK.

A király születésnapja. Közeledik aug. 18., a király születés napja. Amikor az egész ország hódolattal ünnepli ezt a napot, Baja törvényhatósága, katonai hatósága, előkelőbb hivatalai, testületei és egyesületei is sietnek hódolatukkal a király elé. Augusztus 18-án, mint minden évben ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz a plebánia templomban.

Szalon Ujság. Bizonyára első hely illeti meg a honi folyóiratok közt a »Szalon Ujság«-ot, ezt a finom izléssel szerkesztett képes lapot,

mely egyedüli orgánuma a hazai ős- és főnemességnek. Minden egyes száma szinte történelmi érdekességgel bír, a mennyiben pontos feljegyzéseket tartalmaz a főúri családok történetéből, egyben pedig bepillantást enged az előkelő világ társas életébe. Illustrációi oly kiválóak, hogy diszére válnak a hazai könyvnyomtatásnak s mindig kedvesek, érdekesek. Képeiben mintegy mozaikszerű felépítést adja a mágias világnak, még pedig oly választékos és előkelő formában, mint egyetlen más hasonló irányú külföldi lap sem. A kiállítása általában olyan díszes, hogy a külföldi legelőkelőbb folyóiratok között is első helyen áll. Minden számában tartalmas szövegrészt talál az olvasó, mely a remek többszínű illusztrációkkal együtt hűen és érdekesen ad számot az aktuálisokról. A lap gondos szerkesztéseért és előkelő színvonalaért eléggé garantál a felelős szerkesztőnek, *Holló Tivadarnak* s a lap főmunkatársának, *gróf Vay Sándornak* jóhírű ismert neve. A lapra előfizethetni évi 40 koronával a kiadóhivatalban, Budapest, VIII. Kisfaludy-utca 9.

A Bajai Céllövész Társulat ünnep-rendező bizottsága f. hó 15-én d. e. 11 órakor a városháza termében összes ülést tart, melyre ezuton is kéretnek a rendezők teljes számmal megjelenni.

A hanyag szülők. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy azon gyermekek számára, akik 1868. évi XXXVIII. t.-c. értelmében a szülőket vagy gyámokat ért négyeszeri büntetés után sem járnak az elemi iskolába, a községi hatóság, a tanköteles gyermek illetékes árvaszékénél, külön gyám kirendelését szorgalmazza.

Ujabbán érkezett lövészeti díjak. *Kolozsváry* Dezső honvédelmi miniszter két remekművű pisztolyt (tokban) adományozott lövészeti díjul. *Gromon* Dezső államtitkár pedig egy ezüst szivarka tárcát tűzött ki ugyanily célra.

Óvónó választás. Bács-Madarason Tury Róza okl. óvónó egyhangulag meg lett választva községi óvónőnek.

„Emléklap” A f. hó 20-iki lövészkeri ünnep teljes programját az e nap reggelén megjelenő Emléklap c. alkalmi ujság tartalmazza, mely az ünnepély napján délelőtt a *Kollár* Ágoston könyvkereskedésében árusítatik, ezenfelül az ünnepély délutánján a lövészkerben. Egy szám ára 20 fillér.

Kisiklott tehervonat. Szombat este fél 7 órakor egy tehervonat indult el Bajoról Szabadkára. Azonban egy kanyarultnál a sebesen haladó vonatból egy kocsi kiugrott a többi közül maga után vonva még egy másikat is. Szerencsére a gépész észrevette és így kikerülték a nagyobb szerencsétlenséget. 1 és fél órai késés után folytatta útját.

A Bajai Céllövész Társulat f. hó 15., 16. és 20-iki jubiláris lövészterére *Schmausz* Endre főispán egy ezüst dohánytartót, *Beck* Nándor udvari tanácsos 100 koronát tűzött ki lövészeti díjul.

Följelentett rendőrkapitány. Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára, a palicsi fürdőtelep lakóinak meghívására, mint a »Hangya« kiküldöttje, a palicsi fogyasztási és értékesítő szövetkezet megalakulásánál közre akart működni és 40—50 palicsi lakossal alakuló gyűlést tartani. A gyűlés megtartását azonban — mivel az előzőleg bejelentve nem volt — *Gaál* Imre szabadkai rendőrkapitány betiltotta. És mivel az 1875. XXXVII. törvény értelmében erre a rendőrkapitánynak joga nem volt, a Magyar Mezőgazdák Szövetsége nevében *Gaál* Imre kapitány ellen a Belügyminiszteriumban feljelentést tettek.

A Bajai Céllövész Társulat f. hó 20-iki ünnepélyére belépő-jegyek előre válthatók (Személyjegy 1 korona, Családjegy 3 korona.) f. hó 19-ig bezárólag *Fischer* Lipót Utóda, *Gebhardt* Dezső, *Gyarmati* Emil, *Hübner* József, *Kollár* Ágoston, *Dr. Makray* László, *Rekvényi* Atilla, és *Sternfeld* Vilmos uraknál. A hangversenyre számított ülőhelyek (Személyenként 1 korona.) előre válthatók *Kollár* Ágoston könyvkereskedésében, ahol a díszebédre szóló részvételi-jegyek (3 korona) is kaphatók.

Szemere Miklós lövő díjára a lövészet f. hó 16-án d. e. 8 órától kezdve a szentiváni és csanádi határban levő katona lövöldében fog megtartatni Manlicher fegyverekkel.

Boritaladó kedvezmény. Mindazok, akik boritaladó kedvezményhez jogot tartanak, aug. hó 1-től szeptember hó 15-ig jelentkezhetnek a fogyasztási hivatalban.

Adományok a lövőkert jubileumi ünnepélyére. *Peschke* Károly és *Dr. Kuzman* Oszkár 10—10 koronát, *Törley* József és trsa 12 üveg pezsgőt adományoztak a lövészkert jubileumi ünnepélyére. Mindezen adományokat mint felülírtakat fogja a lövészkert köszönettel nyugtázni.

A B.-Bodrog vm. tüzoltó szövetség ez idei közgyűlését e hó 29-én Ujvidéken tartja; a közgyűléssel ezuttal versenyek is lesznek összekötve, melyek aug. 30-án tartatnak meg.

Céllövészet. 1903. évi augusztus 9-én a lövőkertben tartott céllövészet alkalmával történt 480 lövés. Ezek közül volt 70 egyes, 64 kettős, 50 hármas és 4 négyes. Négyest lőtt: Eckert István 2, Bittermann Károly 1, Gebhardt Dezső 1. Hármast lőtt: Bittermann Károly 15, Eckert István 13, Gebhardt Dezső 6, Szabovlyevics Dusán 6, Somogyi Gyula 5, Szász Ottó 3, Székely Alfréd 2.

A lövészkert f. hó 20-iki ünnepély napján a női ruhatár és öltöző a táncterem jobb szárnyán levő eddig férfi ruhatárral lett kibővíve, a férfi ruhatár és öltöző a kertészlak jobb szárnyán lesz elhelyezve.

A hetvenéves bestia. Bácsstopolyáról írja tudósítónk: Buri János 70 éves parasztember, ki a topolyai határban kukoricacsósz, szörnyű bünt követett el f. hó 3-án. Zs. Margit, kis libapásztor-lányt félholtra kinezta a vén vadállat. A szülők a leányukat ért merényletről mit sem tudtak, mert a kis Margit Buri fenyegetéseitől félvén, nem merte elmondani szüleinek az esetet. Szombaton azonban a szenvedett sérülések következtében ágyba esett és a szülők elhívták hozzá dr. Fenyő községi orvost, a kinek a lány mindent elmondott. Vallomása alapján aztán behozták Burit a topolyai járásbíróhoz, hol Janka vizsgálóbíró rögtön kihallgatta. Buri tagad, de a keresztkérdések közben elejtett szavai kétségtelenül bűnössége mellett bizonyítanak. Egyelőre a járásbírósnál tartják fogva.

Öngyilkosság szegényből. Bács községben majdnem az egész lakosság mindig nagy részvéttel és sajnálkozással nézte *Rozsics* Pál napszámosnak becsületes munkálkodásait. Sajnálták, mert köztudomású volt, hogy neje kleptomániában szenved. Ugy látszik *Birli* hentesnek neje ezt még nem tudta, s mivel már több ízben észre vette, hogy hol szalonna, hús, kolbász stb. eféle el-eltűnt, figyelemmel kísérte a megjelenő vevőket. Minap észrevette, midőn *Rozsics* felesége, egy éltesebb asszony s egy 14—15 éves fiúnak anyja szalonját elcsent. Azonnal a szomszédban levő község-házába a rendőrökért küldött, kik be is kísérték. Szegényében a szegény asszony az éjjel öngyilkosságot követett el — felakasztotta magát. Másnap reggel, midőn férje a padlásra ment, hogy onnét kukoricát hozzon, kötélen függve találta. Általános a részvét a szerencsétlen család iránt.

A kóbor cigányok ellen. A belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a kóbor cigányok Romániába semmi körülmények között se bocsáttassanak be. Kóbor cigányok részére szóló külföldi útlevél ajánlati táblázatok a miniszteriumhoz fel sem terjesztendők.

Felbomló színikerület. A szabadkai szini kerület ülést tartott, a melyen azonban csak Baja, Szentés és Ó-Kanizsa képviseltette magát, míg Szarvas, Szolnok, Kalocsa és Óbecse képviselői már meg sem jelentek. Óbecse azon a réven, hogy tavaly a színigazgató a meghatározott időre nem jött be, más társulatot fogadott el és ezzel, hallgatolagosan kilépett a kerületből, bizonyára a színigazgató öröme, mert az bizony ott csak ráfizetett volna. Most azután Kalocsa is kilép, mert oda sem megy be Pesti, a kikötött október hóban, hanem inkább Bajára jön. Tehát úgy látszik a kerület azért alakult, hogy legyen az igazgatónak hol megszegni a szerződéseket. A társulat különben most Szentesen működik.

Magányógyintézet Baján. *Dr. Kuzman* Oszkár bajai mütő orvos a Kossuth Lajos-utca 623. szám alatti Bodrogi-féle házban a június hó 25-én kelt 44245/903. számú belügyminiszteri engedély alapján folyó hó 1-én megnyitotta sebészeti-, testgyógyászati-, gégeszeti-, szemészeti-, női és belgyógyászati magányógyintézetét.

Tanítók gyűlése Zentán. Bács-Bodrog vármegye tankerületének általános tanítóegyesülete augusztus 16. és 17. napjain Zentán tartja meg XXVIII-ik rendes évi közgyűlését. Az első napon választmányi ülés lesz. Itt vizsgálják át a közgyűléshez beérkezett összes ügyiratokat, indítványokat, s megteszik azokra nézve a javaslatokat, a közgyűlési tételre vonatkozó összes javaslatokat véglegesen szövegezik, megállapítják a közgyűlés tárgysorozatát és beosztását; hétfőn pedig a közgyűlést tartják meg.

Zongorák és cimbalmok — csak első rangú gyártmányok — kedvező fizetési feltételek mellett tíz évi jótállással kaphatók *Wagner Antal*nál Baján.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai *Dr. Lehman* arkenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcbőrt, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (*Mitesser*.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján.

Fischer Lipót utódai helybeli jőnevű divatárú-cég közhírré teszi, hogy **női divat-cikkei** (csipkék női kelengyék részére, ruhadíszek, paszomány, szallagok és napernyők) eddigi különben is olcsó árait azok felére szállította le, miután azokat többé nem tartja. A nevezett cég óriási raktárt tart ezenkívül kötő-pamutokban, férfi és női fehérneműekben, harisnyákban, cipőkben, disztárgyakban stb. stb. s azokat szintén a legolcsóbb árban bocsátja áruba.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar biztosító intézetek.

Hazai általános biztosító társaság jég- és tűzkár ellen.

Közgazdasági életünknek a fejlődés rendjén immár elengedhetlen kiegészítő részévé lett a biztosítás, a romboló elemek ellen való védekezés. A jég, a tűz, a magtól a kalászig Damokles kardjaként lebegnek a gazda felett s a tűz még azután is kísérti. Hányszor teszünk tönkre egy egész élet öntudatos munkáját a káros elemek, s a ma még vagyonos gazda holnap már koldusbotot vehet kezébe. Ismeretes dolgok ezek, s mégis egész vidékek vannak, hol a gazda ember csupán a jó szerencsére bizza egész vagyonát.

Tagadhatlan, hogy megvan az oka is ennek a húzódozásnak.

Nem érti meg a nép a biztosítás szükséges voltát, mert a sors véletlene folytán még eddig elkerülték az elemek, s nem akadt ki felvilágosítsa a véletlenül való bizalom veszedelmes voltát.

Ezeknek a körülményeknek az ismerete indította közéletünk vezető embereit arra, hogy a magyar gazda, a magyar nép életviszonyainak megfelelő biztosító társaságot létesítsenek. Azok, a kiknek mindig szíven feküdt az ország népének anyagi helyzete, boldogulása, akik érzik, tudják, hogy az édes anyaföldben rejlik a hazaszeretet, tömörülve Kossuth Ferencz köré, az ő elnöklése és a jeles nemzetgazdász *Tóth Pál* vezérigazgató vezetése alatt megalkották a Hazai általános biztosító társaságot.

Lelkesítve hazafias érzésektől, megküzdött minden akadálylyal a társaság s 1899. óta, az egészséges fejlődés útján alig 4 év alatt olyan eredményeket ért el a jég- és tűzkár-biztosítás terén, melynél nagyobb haladást egyik intézet sem mutathat fel.

Elérte azt, hogy versenyképes tétéleiért a magyar nép bizalommal viseltetik iránta, mert érzi, hogy ez a társaság minden ízében magyar.

Megvalósította a biztosító-közönségnek jogos óhaját, hogy a károkat azonnal a legmagasabb összegben képes megtéríteni. Az ország

ezer meg ezer lakója s hálatelt levelei a bizonyosság, hogy mennyi könnyet szárított fel az utóbbi 4 év alatt a Hazai általános biztosító társaság. Ahol megjelent, ott nincsenek már éveken át porladó falak, szenesedett gerendák, mert a pusztulást nyomon követte az újraalkotás.

A magyar gazda, a magyar nép érdeke, hogy bizodalommal forduljon a Hazai általános biztosító társasághoz, mert a saját lelkéből fakadt s hazafias érzéseiben él. E törekvő intézetnek vállalkozását figyelemmel fogjuk kísérni s működésére alkalomadtán visszatérünk.

Papp Ferencz.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tisztelettel közölni, hogy boldogult férjem kitűnő hírnévnek örvendő

Fodrász-üzletét

tovább vezetni fogom. Gondom lesz reá, hogy állandóan **kitűnő munkaerők** álljanak a mélyen tisztelt közönség rendelkezésére Szives párfogásért esedezve, vagyok

kiváló tisztelettel

özv. **Koedin Lászlóné.**

9526 sz

tkv. 1903

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést *dr. Szirmai Vidor* bajai ügyvéd által képviselt *Hecht Lipót* bajai lakosnak *Karlovcics Istvánné* született *Dobó Teréz* ó-kanizsai lakos elleni végrehajtási ügyében 654 kor. 70 fill. tőke, ennek 1903. márc. hó 3-tól járó 5% kamatai, 229 kor. 60 fill. eddigi, 32 kor. 30 fill. ezuttal és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t-cz. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbírósnak területén levő a bajai 218. sz. betétben felvett I. 1—2. sorszám 121. 122. hrszámú Homokváros Szarka-utcai 110. számú ház és kertre 1558 kor. kikiáltási árban ezenel elrendeli és annak Baján a tkvi árverési helyiségben 1903. évi október hó 22-ik napjának délután 3 óráját kitűzi, a midőn a fenebb körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az első részletet 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat pedig 90 nap alatt mindig az árverés jogerőre emelkedésétől számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adó- mint letét-hivatalba az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be. A részletes árverési feltételek ezen kir. telek-könyvi hatóság irattárában és Baja város rend-örkapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Baja, 1903. évi aug. hó 6. napján.

Mayer

kir. járásbíró.

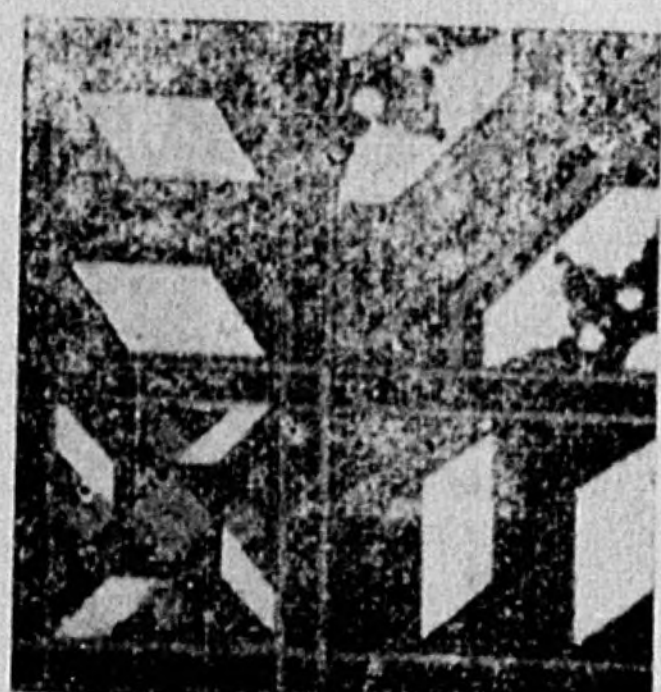

Özy Spitzer Simonné és Társa,

BAJA.

Tégla és cserép gyártás.

Saját gyártmányú egyszerű és diszes
CEMENT LAPOK

és mindennemű cement árú.

Épület diszitmények.

Nagy raktár építő anyagokból u. m.:

Darabos és oltott mész.

BECSINI PORTLAND és ROMAN CEMENT.

Gipsz. Kátrány.

ASPHALT, BITUMEN és
KAUCSUK ASPHALT
(nedves falak szárassá tételére).

Aszfalt elszigetelő lemezek.

KÁTRÁNY-, ASPHALT KÖFEDÉL LEMEZEK.

Nádfonat (stuccatur).

Carbolineum és Tinctoral

a legjobb fatelítő szerek.

Fűtő anyagok:

**Tűzifa, tatabi tojás-,
tégla- és akna-szén.**

Budapesti légszuszgyári coaks.

Szt.-Antal-utcai házam Rév-
utcára eső tőszomszédságában
levő négy szobából és mellék-
helyiségekből álló

Lakóház

azonnal kiadó.

Horváth János.

LIPIK Szlavoniában I. rendű fürdőhely

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás
(64° C) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon
át.) Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut állomása
(Zóna-tarifa.)

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London,
Róma, Brüsszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház
és étterem, nagyszabásu park, fedett sétány,
térzene, kitűnő gyógyszállodák, katonatiszti
gyógyház, gyermek-sanatórium, pompásan
berendezett fürdőépületek, villanyos világítás.

Felülmulthatlan hatásu **gyomor-,
bél- és gégehurutnál, köszvény és csuzos bajoknál,
ischiásnál, csontbajoknál,** mindennemű
hurutos bántalmaknál, valamint minden
mirigy és vér-betegségnél.

A fürdőidény alatt 8 kiváló orvos rendel.
Lipiki hévviz szétküldése egyenesen a forrástól,
továbbá Édeskút L. cégtől Budapesten.

Lipiki forrássó közvetlen a fürdőigazgató-
ságnál rendelhető. — Bővebb felvilágosítással
szolgál

4 4 a fürdőigazgatóság.

Üzlet áthelyezés.

Vanszerencsém tisztelettel jelen-
teni, hogy 1869. év óta fennálló

Könyvkereskedésemet

a mostani üzletemmel szomszédos
és eddig Berndorfer Ede által birt
nagyobb és szebb helyiségbe helyez-
tem át. Nem mulaszthatom el ezzel
az alkalommal, hogy városunk és
vidéke érdemes közönségének leg-
őszintébb hálámat és köszönete-
met ne nyilvánítsam azért a meg-
tisztelő szives pártfogásért, a
melyet irányomban évek hosszú
során át tanusítani kegyes volt. S
midőn aziránt esedezném, hogy
ezzel a jóleső bizalommal engem
továbbra is támogatni kegyesked-
jék, maradtam

Baja, 1903. július havában

hazafias tisztelettel

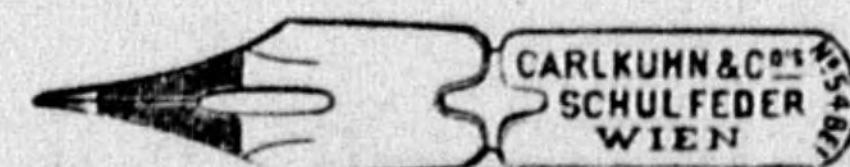
ifj. Wagner Antal.

ISKOLAI CÉLOKRA

minden tekintetben
megfelel

legújabb tollunk

548 EF és F szürke

legfinomabb acél, kitűnő minőség.

Carl Kuhn & Co., Wien 1843-ban.

Minden írószer-kereskedésben kapható.

NYILATKOZATOK!

A Szt.-Lukácsfürdői Kristály-forrás nagy mélységből fakadó,
állandó összetételű ásványvíz és a chemiai analysis alapján
igen tiszta, calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásvány-
viznek minősítendő

Budapest, 1900. április 12-én.

A magyar kir. tudományos egyetem I. chemiai intézete.

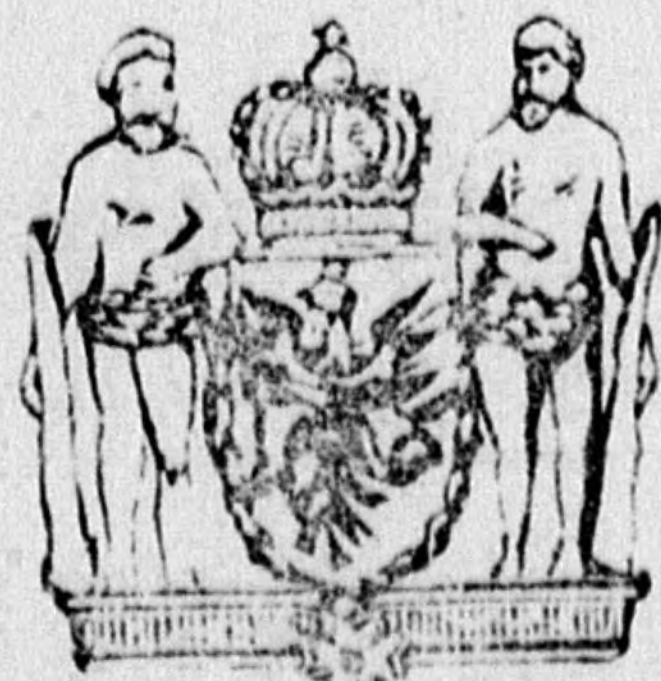
A vizsgált Szt.-Lukácsfürdői Kristály-forrás ásványvizét bac-
teriologiai szempontból kitűnőnek kell minősítenünk.

Budapest, 1899. április hó 5-én.

Budapest székesfőváros bacteriologiai intézete.

A m. kir. belügyminiszter 68327/IV. sz. a. engedélyezte, hogy a kristály forrás „szénsavval telített forrás ásványvíz” elnevezés
alatt forgalomba hozassék.

Minden egyes üveg, a
külföldön is, a magyar
cimerrel van ellátva.

A németországi képviselőiségnek engedé-
lyezett, ő kir. Fensége György poroszor-
szági hercegi udvari szállítói címer.

A magy. kir. miniszterelnök 1903 máj
13-iki 2031 sz. határozata folytán vise-
lésre engedélyezett magy. állami címer.

A délamerikai képviselőiségnek engedé-
lyezett argentiniai állami címer.

Ajánlják: Prof. Dr. Korányi Frigyes, főrendiházi tag, az Országos igazságügyi tanács elnöke; Prof. Dr. Kétly Károly, a Magyar Orvosszövetség
elnöke; Prof. Dr. C. Malbran, a Közegészségügyi tanács elnöke Buenos-Airesben; Comm. Prof. Dr. Giuseppe Lapponi, XIII. Leo pápa ő Szent-
ségének orvosa Rómában és ezernél több bel- és külföldi kiváló gyakorló orvos, tanár és vegyész. — Dr. Reigler Gusztáv, a ko-
lozsvári egyetem egészségtan tanára, az 1902. évi XII. magyar balneologiai kongresszuson, a forgalomban lévő különféle ásványvizeknek bacteri-
ologiai szempontból történt vizsgálatáról tartott előadásában a Szt.-Lukácsfürdői Kristály-forrás ásványvizét jelentette ki

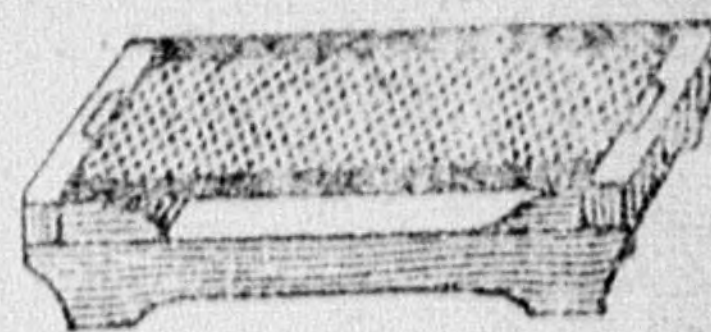
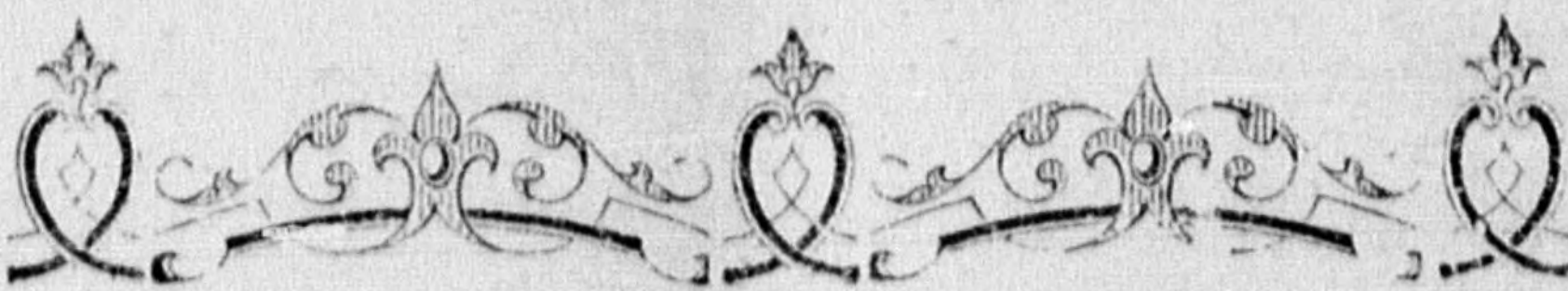
Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalat Budán.

Három hold föld

a vaskúti út mentén eladó.

Itt az alkalom

arra, hogy mindenki az egészségtelen, penészesedő szalmazsákját eldobhassa és helyébe, **csekély 8 koronáért**, egy kiváló erős, fakeretű

acélsodrony ágybetétet

rendelhesen nálam, mely **tartós és olcsó, szag- és fűregmentes**, ennél fogva egészséges. Az ágy belmértékének beküldése után, annak megfelelően szállítja a készítő: 10-10

ifj. Utry Pál, Baja.

EMKE dala!

EMKE-papirt, levélpapirt vegyetek!
Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papirt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népnek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagyvilág,
Hogy a magyar előre tör s tenni vágy.

EMKE-papirt adjatok a kezembe:
Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fentt megénekelt „**EMKE**” levél-
papiros minden nagyságban kapható
ifj. WAGNER ANTAL
könyv- és papirkereskedésében. 30-24

● — ● Pártoljuk a honi ipart! ● — ●

A legjobb
Író ténák „**STELLA**” védjeggyel
Másolható ténák „**STELLA**” „
Szines ténák „**STELLA**” „
Tusoldat „**STELLA**” védjeggyel
készülnek a „**STELLA**” vegyészeti
gyárban

— ♪ B U D A P E S T E N . ♪ —

Főraktár:
Ifj. WAGNER ANTAL papirkeres-
kedésében
— ● B A J A . ● — 52-15

● — ● Pártoljuk a honi ipart! ● — ●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!

REISZ és PORJESZ BÚTORGYÁRA

BÉKÉSCSABA.

Nagyvárad,
Fiók-telepek: **B A J A**,

Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház).

MODERN BÚTOR.
TELJES LAKÁSBERENDEZÉSEK.

Legolcsóbb gyári árak.

➔ Mindenféle diszitó- és kárpitosmunkák
elvégeztetnek. ➔

➔ Ugyanott egy jó házból való fiu tanulól
felvétetik. ➔

Keltünő ujdonság.

DELICE — Minden hirdetés felesleges —
A dohányzó egyszer veszi és
többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarka-
hüvely** kapható az ország minden különleges-
ségi árúdjában.

Kellő iskolai képzettséggel bíró fiú

➔ **tanulóul** ➔

felvétetik

Nánay Lajos

könyvnyomdájában

B A J Á N .

Minden praktikus háziasszony,
aki a
zománcozott edény

jóságát nem a külsejében, hanem annak tartósságában és
olesóságában keresi, az csupán a szürkén zománcozott
Westen P-féle „**secessió**” védjeggyel ellátott

lemez főző-edényeket

vásárolja, melynek zománca használat közben nem pattan
le s a forró tűzhelyen akár üresen is állhat

Főraktár:

DRESCHER GYULA

VASKERESKEDÉSÉBEN

— ● B A J Á N , ● —

12-10

hol az árú leszállított gyári árak mellett kapható.